

Poslanica Galaćanima

Pavlovi pozdravi

¹ Ovo je pismo od apostola Pavla. Nije me imenovala neka skupina ljudi ni ljudska vlast. Pozvao me sam Isus Krist i Bog Otac koji je Isusa podignuo od mrtvih.

² Svi ovdašnji kršćani također šalju pozdrav crkvama u Galaciji.

³ Neka vam je milost i mir od našega Boga Oca i Gospodina Isusa Krista.

⁴ Krist je umro za naše grijehе, baš kao što je Bog Otac bio i naumio, da nas spasi iz ovoga zlog svijeta u kojemu živimo.

⁵ Zato sva slava pripada Bogu u vijekove vjekova. Amen.

Samo je jedno evanđelje

⁶ Ne mogu se načuditi da se tako brzo odvrćate od Boga koji vas je pozvao u svojoj ljubavi i milosti u vječni život što ga daje kroz Krista. Vi već slijedite neki drugi put

⁷ koji za sebe tvrdi da je Kristovo evanđelje, ali to nije. Prevarili su vas ljudi koji izvrću i mijenjaju istinu o Kristu.

⁸ Ali neka je proklet svatko—pa bio to i ja ili čak anđeo s neba—tko vam navješćuje neko drugo evanđelje od onoga koje sam vam već navijestio.

⁹ I ponavljam: neka je proklet svatko tko bi vam navješćivao neko drugo evanđelje osim onoga koje ste već prihvatili.

¹⁰ Očito je da ne pokušavam ugoditi ljudima! Ne; trudim se ugoditi Bogu. Kad bih se još uvijek trudio ugađati ljudima, ne bih bio Kristov sluga.

Pavlovo evanđelje dolazi od Krista

¹¹ Draga braćo, hoću da znate kako evanđelje koje sam propovijedao nije ljudska predaja.

¹² Nisam ga primio ni naučio ni od kakva čovjeka, već od samoga Isusa Krista koji mi se objavio.

¹³ Znete i sami kakav sam bio kao sljedbenik židovske religije—da sam proganjao Božju crkvu i htio ju zatrti.

¹⁴ Bio sam među najrevnijim Židovima svojega naraštaja i svim silama se trudio slijediti očinske predaje svoje vjere.

¹⁵ Ali kad se Bogu, koji me je odabrao i pozvao svojom milošću još prije mojeg rođenja, svidjelo

¹⁶ da mi objavi svojega Sina kako bih ga naviještao među poganima, nisam se savjetovao ni s kojim čovjekom

¹⁷ niti sam išao u Jeruzalem k onima koji su prije mene bili apostoli, nego sam otišao u Arabiju pa se zatim vratio u Damask.

¹⁸ Tek nakon tri godine otišao sam Petru* u Jeruzalem i ostao s njim petnaest dana.

¹⁹ Od apostola tada nisam više nikoga vidio osim Jakova, brata našega Gospodina.

²⁰ Bog mi je svjedok da vam to ne lažem.

²¹ Otišao sam zatim u sirijske i cilicijske krajeve.

²² Kršćani u judejskim crkvama nisu me osobno poznavali.

* **1:18** U grčkome: *Kefi*.

²³ Čuli su samo da ljudi o meni govore: “Naš progonitelj sada propovijeda vjeru koju se trudio zatrti”,

²⁴ i slavili su Boga zbog mene.

2

Apostoli prihvataju Pavla

¹ Nakon četrnaest godina vratio sam se u Jeruzalem s Barnabom, a sa sobom sam poveo i Tita.

² Otišao sam onamo jer me je Bog tako uputio objavom. Ondje sam posebno razgovarao s crkvenim vođama. Htio sam da razumiju što propovijedam poganima. Želio sam biti siguran da se oni s time slažu kako moj trud za Gospodina ne bi bio uzaludan.

³ Oni su se složili sa mnom. Nisu čak zahtijevali ni da se moj pratilac Tit obreže iako je Grk.

⁴ Ne bi to nitko ni spominjao da ondje nije bilo uljeza, lažne braće koja su vrebala da nam oduzmu našu slobodu u Kristu Isusu. Pokušali su nas učiniti robovima—primorati nas da se držimo židovskih odredbi.

⁵ Ali nismo im ni trenutka popustili. Htjeli smo sačuvati istinu evanđelja među vama.

⁶ A crkveni vođe koji su bili ondje nisu imali što dodati mojemu propovijedanju. (Iako meni nije bilo važno to što su oni vođe jer Bog na to ne gleda.)

⁷ Vidjeli su da mi je Bog povjerio propovijedanje evanđelja poganima, kao što je Petru povjerio da ga propovijeda Židovima.

⁸ Jer onaj koji je kroz Petrovu apostolsku službu djelovao među Židovima djelovao je kroz mene među poganima.

⁹ Jakov, Petar* i Ivan, stupovi Crkve, prepoznali su milost koju mi je Bog ukazao i pružili nam desnicu u znak zajedništva: mi ćemo raditi među poganima, a oni među Židovima.

¹⁰ Jedino su nam rekli da vodimo brigu o siromasima, što sam revno i činio.

Pavao se suprotstavlja Petru

¹¹ Ali kad je Petar došao u Antiohiju, pred svima sam mu se usprotivio jer je ono što je učinio zasluživalo osudu.

¹² Kad je stigao, jeo je s kršćanima nežidovskog podrijetla. No kad su stigli neki Židovi, Jakovljevi prijatelji, nije više htio s njima jesti jer se bojao što će mu reći obrezani.

¹³ Nakon toga su i ostali kršćani židovskog podrijetla, čak i Barnaba, počeli licemjeriti slijedeći Petrov primjer.

¹⁴ Kad sam vidio da ne slijede istinu evanđelja, rekao sam Petru pred svima: “Kad si ti, Židov po rođenju, prestao izvršavati židovske zakone i živiš poput poganina, kako možeš pogane tjerati da se drže tih zakona?”

¹⁵ Ti i ja rođeni smo kao Židovi, a ne kao ‘grešnici iz poganstva’ koji se ne drže židovskoga Zakona.”

¹⁶ Pa ipak, mi kršćani židovskog podrijetla znamo da pred Bogom nismo opravdani držimo li se zakonskih odredbi, već vjerom u Isusa Krista. Zato smo uzvjerovali u Krista Isusa, da nas Bog prihvati

* 2:9 U grčkome: *Kefa*.

zbog naše vjere—a ne zato što smo bili poslušni Zakonu. Jer nitko se nikada neće spasiti vršenjem Zakona.

¹⁷ Ako se zato što smo željeli biti opravdani u Kristu očitovalo da smo i mi kao “grešnici iz poganstva”, znači li to da nas je Krist odveo u grijeh? Zasigurno ne griješimo ne držeći se židovskoga Zakona!

¹⁸ Naprotiv, bit ću kriv budem li iznova gradio ono staro što sam već srušio.

¹⁹ Zato sam, po Zakonu, umro Zakonu da bih mogao živjeti Bogu; raspet sam s Kristom.

²⁰ Ja više ne živim, nego Krist živi u meni. Tako svoj život u ovome zemaljskom tijelu živim pouzdajući se u Sina Božjega, koji me je volio i koji je samog sebe za mene predao.

²¹ Nisam od onih koji preziru tu Božju milost. Jer da smo se mogli spasiti izvršavanjem Zakona, Krist bi za nas uzalud umro.

3

Zakon i vjera u Krista

¹ O nerazumni Galaćani! Tko li vas je to začarao —vas kojima je raspeti Isus Krist bio tako jasno predložen?

² Samo mi jedno recite: jeste li Svetoga Duha primili izvršavajući odredbe Zakona, ili primili ste ga kad ste prihvatili vjeru u Krista?

³ Zar ste toliko bezumni da, pošto ste započeli život u Duhu, sada završavate u tjelesnosti—pokušavajući djelima ugoditi Bogu?

⁴ Toliko ste toga pretrpjeli zbog evanđelja! Zar je sve to bilo uzalud?

⁵ Daje li vam Bog Svetog Duha i čini li među vama čuda zato što ste poslušni Zakonu, ili zato što vjerujete poruci o Kristu koju ste čuli?

⁶ Isto je tako “Abraham povjerovao Bogu, i Bog ga je proglasio pravednim zbog njegove vjere”.*

⁷ Prava su Abrahamova djeca dakle svi oni koji iskreno vjeruju u Boga.

⁸ U Svetome pismu naviješteno je da će Bog i pogane opravdati po vjeri. Bog je to odavna navijestio Abrahamu kad je rekao: “Blagoslovit ću kroz tebe sve narode.”

⁹ Svi dakle koji vjeruju u Isusa Krista dijele s Abrahamom blagoslov koji je on primio zbog svoje vjere.

¹⁰ Ali koji se za opravdanje pred Bogom pouzdaju u Zakon, pod prokletstvom su jer u Svetome pismu piše: “Proklet bio svatko tko ne sluša i ne vrši sve ove zapovijedi zapisane u Božjoj Knjizi Zakona.”†

¹¹ Iz toga je jasno da se nitko nikad ne može pred Bogom opravdati vršeći Zakon. Jer u Svetome pismu piše: “Pravednik će živjeti po vjeri.”‡

¹² Zakon pak ne polazi od vjere, nego za svoje odredbe kaže: “Tko je vrši, u njoj će naći život.”§

¹³ Krist nas je otkupio od prokletstva Zakona tako što ga je, viseći na križu, preuzeo na sebe—jer u Svetome pismu piše: “Proklet je svatko tko visi na drvetu.”*

¹⁴ Zato Bog sada može i druge narode blagosloviti istim blagoslovom koji je obećao

* **3:6** Postanak 15:6. † **3:10** Ponovljeni zakon 27:26. ‡ **3:11** Habakuk 2:4. § **3:12** Levitski zakonik 18:5. * **3:13** Ponovljeni zakon 21:23.

Abrahamu: da po vjeri prime obećanje Svetoga Duha.

Zakon i obećanje

¹⁵ Braćo draga, i kad ljudi međusobno sklope savez, on se ne poništava i ne mijenja.

¹⁶ Bog je dao obećanje Abrahamu i njegovu “sjemenu”, njegovu potomku. To se ne odnosi na više njih, već samo na jednoga njegova potomka—na Krista.

¹⁷ Želim vam reći ovo: Zakon koji je Bog dao Mojsiju 430 godina poslije nije mogao poništiti valjani Božji savez s Abrahamom.

¹⁸ Kad bi se baštinikom moglo postati samo držanjem Zakona, onda to ne bi bilo po Božjem obećanju. A Bog je Abrahamu dao baštinu po obećanju.

¹⁹ Čemu onda uopće Zakon? Pridodan je da se umnoži grijeh. Ali on je trebao trajati dok ne dođe potomak kojemu je dano Božje obećanje. Osim toga, Zakon je ljudima dan preko posrednika—preko anđela i Mojsija.

²⁰ Ali kad je Bog dao obećanje Abrahamu, učinio je to sam, bez posredništva anđela ili čovjeka, jer Bog je jedan.

²¹ Proturječi li, onda, Zakon Božjim obećanjima? Nipošto! Kad bi nam Zakon mogao dati novi život, mogli bismo biti opravdani pred Bogom držeći ga se.

²² Ali Sveto pismo kaže da smo svi zarobljenici grijeha te da Božja obećanja možemo primiti jedino vjerujući u Isusa Krista.

Vjerom smo postali Božja djeca

²³ Dok nismo spoznali da se vjerom u Krista možemo opravdati pred Bogom, Zakon nas je čuvao poput zatočenika za tu vjeru.

²⁴ Drugim riječima: Zakon je bio poput učitelja i vodiča sve dok nije došao Krist. A sada smo pred Bogom opravdani vjerom u Krista.

²⁵ Otkako imamo vjeru u Krista, ne treba nam više čuvar.

²⁶ Jer sad smo svi postali Božjom djecom kroz vjeru u Isusa Krista

²⁷ i svi koji smo kršteni u Kristu zaodjenuti smo njime.

²⁸ Nije više važno je li tko Židov ili poganin,[†] rob ili slobodan čovjek, pa čak ni muškarac ili žena—jer svi ste jedno u Kristu Isusu.

²⁹ Sada kad pripadate Kristu, svi ste prava Abrahamova djeca. Njegovi ste baštinici i sva obećanja koja mu je Bog dao pripadaju i vama.

4

¹ Recimo to ovako: dok je nasljednik još dijete, ni po čemu mu nije drukčije nego robu iako sve posjeduje.

² Mora se podrediti skrbnicima i upraviteljima dobara sve do punoljetnosti koju je odredio njegov otac.

³ Tako smo i mi, prije Kristova dolaska još malodobni, robovali prirodnim silama ovoga svijeta.

⁴ Ali kad je došlo pravo vrijeme, Bog je poslao svojega Sina rođenoga od žene i pod Zakonom

⁵ da otkupi nas koji smo bili robovi Zakonu i da nas posini.

[†] 3:28 U grčkome: *Židov ili Grk*.

⁶ I zato što ste Božja djeca, Bog je u vaša srca poslao Duh svojega Sina, koji vapi: “Abba!* Oče!”

⁷ Sada više nismo robovi, nego pravi Božji sinovi i njegovi baštinici.

Pavlova zabrinutost za Galaćane

⁸ Dok još niste poznavali pravoga Boga, služili ste takozvanim bogovima koji po svojoj naravi i nisu bili bogovi.

⁹ Ali sada poznajete Boga (ili bih zapravo trebao reći, Bog poznaje vas). Zašto se onda želite vratiti na staro i postati robovi nemoćnim i bijednim prirodnim silama?

¹⁰ Brižno se trudite steći Božju naklonost pazeći na određene dane, mjesece, vremena i godine.

¹¹ Bojim se za vas! Bojim se da je sav moj trud oko vas možda bio uzaludan.

¹² Braćo moja, molim vas da živite, poput mene, slobodni od tih stvari—jer i ja sam, poput vas pogana, postao slobodnim. Ničim me niste pozlijedili

¹³ kad sam vam prvi put navijestio Radosnu vijest Isusa Krista, premda sam bio bolestan.

¹⁴ Iako vam je moje jedno tjelesno stanje bilo velika kušnja, niste me prezreli niti odbacili. Primili ste me, naprotiv, kao anđela s neba, kao Isusa Krista.

¹⁵ Kamo je nestalo ondašnje blaženo zajedništvo s vama? Tada ste mi bili spremni dati sve—čak i vlastite oči da ste mogli.

¹⁶ Jesam li vam sada postao neprijateljem propovijedajući vam istinu?

* **4:6** Na aramejskome: *Oče!*

¹⁷ Ti lažni učitelji, koji se toliko trude da steknu vašu naklonost, ne čine to za vaše dobro. Žele vas odvratiti od mene da biste svoju gorljivost stavili u njihovu službu.

¹⁸ Dobro je biti gorljiv ako se trudite oko dobrog cilja, pogotovo onda kada ja nisam s vama.

¹⁹ Ali, djeco moja! Zbog vas opet kao da osjećam porođajne boli koje neće prestati dok se Krist ne oblikuje u vama.

²⁰ Tako bih želio sada biti s vama, da vam mogu blaže govoriti. Ali na ovakvu udaljenost ne znam kako to drukčije reći.

Dva Abrahamova sina

²¹ Recite mi vi, koji želite živjeti pod Zakonom: Zar ne razumijete što on zapravo kaže?

²² U Svetome pismu stoji da je Abraham imao dvojicu sinova, jednoga s ropkinjom, a drugoga sa slobodnom ženom.[†]

²³ Ropkinjin je sin rođen po tijelu—kao plod ljudskoga pokušaja da se ostvari Božje obećanje, ali sin slobodne žene rođen je po obećanju—kao Božje ispunjenje tog obećanja.

²⁴ Te su dvije žene slikovit prikaz dvaju saveza. Ropkinja Hagara predstavlja goru Sinaj, gdje su ljudi prvi put postali robovima Zakona.

²⁵ Sadašnji je Jeruzalem upravo poput gore Sinaja u Arabiji jer robuje skupa sa svojom djetetom.

²⁶ Ali Sara, slobodna žena, predstavlja nebeski Jeruzalem. Ona je naša prava majka.

²⁷ Na to je mislio Izaija kad je prorokovao:

[†] **4:22** Vidjeti: Postanak 16:15; 21:2-3.

“Raduj se, nerotkinjo,
koja nisi rađala!
Pocikni glasno i radosno,
ti koja ne znaš za trudove.
Jer nerotkinja sada
ima više djece nego udana!”[‡]

²⁸ I vi ste, draga braćo i sestre, djeca obećanja poput Izaka.

²⁹ Nas koji smo rođeni od Svetoga Duha progone oni koji žele da izvršavamo Zakon, baš kao što je Izaka, sina obećanja, progonio ropkinjin sin Išmael.

³⁰ Ali što o tome kaže Sveto pismo?

“Otjeraj tu ropkinju i njezina sina
jer ropkinjin sin ne smije biti baštinikom
skupa sa sinom slobodne žene!”[§]

³¹ Mi, braćo moja, nismo ropkinjina djeca koja bi se morala držati Zakona. Djeca smo slobodne žene.

5

Sloboda u Kristu

¹ Za tu nas je slobodu Krist oslobodio. Ustrajte u njoj i ne dopustite da vas opet upregnu u jaram ropstva.

² Slušajte me! Ja, Pavao, kažem vam: obrežete li se da biste bili pravedni pred Bogom, uzalud će vam biti Krist.

³ Ponovit ću: pokušavate li steći Božju naklonost obrezanjem, morate se držati svih odredbi Zakona.

[‡] 4:27 Izaija 54:1. [§] 4:30 Postanak 21:10.

⁴ Jer ako se pred Bogom trudite opravdati držanjem Zakona, prekinuli ste s Kristom! Ispali ste iz Božje milosti.

⁵ Ali mi koji živimo po Duhu nestrpljivo iščekujemo da primimo sve što je obećano nama, pred Bogom opravdanima vjerom u Krista.

⁶ Jer kad smo u Kristu Isusu, nije nimalo važno jesmo li obrezani ili nismo. Važna je vjera koja se očituje djelima u ljubavi.

⁷ Dobro ste započeli trku. Tko vas je omeo i spriječio da i dalje slijedite istinu?

⁸ Bog sigurno nije jer vas je upravo on i pozvao na slobodu.

⁹ Dovoljno je malo zla da sve pokvari, kao što malo kvasca ukvasi sve tijesto.

¹⁰ Pouzdajem se u Gospodina da ćete opet misliti kao i ja. A tko vas zbunjuje, ma tko to bio, bit će za to kažnjen.

¹¹ Neki govore da čak i ja propovijedam kako su obrezanje i Zakon nužni za spasenje. Da to doista propovijedam, Židovi me više ne bi progonili jer ih takva poruka, koja nije o križu, ne bi sablažnjavala.

¹² Da barem ti učitelji koji vas uznemiruju zahtjevom da se obrežete sami sebe uškope!

¹³ Jer vi ste, draga braćo, pozvani živjeti u slobodi—ali ne da bi vam ona služila kao izlika za zadovoljavanje vlastite grešne naravi, već u slobodi da jedni drugima u ljubavi služite.

¹⁴ Jer sav se Zakon može sažeti u jednu jedinu zapovijed: “Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga!”*

* **5:14** Levitski zakonik 19:18.

¹⁵ Ali ako se međusobno grizete i izjedate, pazite da se međusobno ne istrijebite!

Život u sili svetoga Duha

¹⁶ Želim, naime, reći: živite novim životom u Svetome Duhu pa nećete ugađati požudama stare, grešne naravi!

¹⁷ Stara, grešna narav želi činiti zlo, što se protivi Svetome Duhu. A želje Svetoga Duha protive se našoj grešnoj naravi. To je dvoje neprestano u sukobu pa ne možete neometano činiti što biste htjeli.

¹⁸ Ali, ako vas vodi Sveti Duh, niste više podložni Zakonu.

¹⁹ Očito je kakvim djelima vodi stara, grešna narav tijela: bludnosti, nečistoći, razvratu,

²⁰ idolopoklonstvu, vraćanju, neprijateljstvu, svađi, ljubomori, srdžbi, spletkarenju, razdorima i strančarenju,

²¹ zavisti, pijankama, razuzdanim zabavama i sličnima. Još jednom ću vam ponoviti: koji tako čine, neće baštiniti Božjega kraljevstva.

²² Ali kada Sveti Duh nadzire naš život, donosi drukčiji rod: ljubav, radost, mir, strpljivost, blagost, dobrotu, vjernost,

²³ krotkost i uzdržljivost. To se ne protivi Zakonu.

²⁴ Tko pripada Kristu, raspeo je strasti i požude svoje grešne, tjelesne naravi.

²⁵ Ako sada živimo po Svetome Duhu, u svemu se po njemu ravnajmo!

²⁶ Ne budimo umišljeni, ne izazivajmo jedni druge i ne budimo zavidni!

6

Što sijemo, to ćemo i žeti

¹ Braćo draga, zapadne li tko u kakav grijeh, ispravljajte ga u duhu blagosti pazeći da i sami ne podlegnete napasti!

² Pomažite jedni drugima u teškoćama i nevoljama pa ćete tako ispuniti Kristov zakon.

³ Misli li tko da je jako važan, sam sebe zavarava jer to nije.

⁴ Neka svatko preispituje svoje postupke pa će razloga za zadovoljstvo naći u sebi, a ne uspoređujući se s drugima.

⁵ Jer svatko će nositi vlastito breme.

⁶ Koji primaju pouku Božje riječi, trebali bi sva dobra dijeliti sa svojim učiteljem.

⁷ Ne obmanjujte se—Bogu se ne možete izrugivati i olako proći. Što posijete, to ćete i žeti!

⁸ Koji žive udovoljavajući svojim grešnim željama, požet će propast i smrt. Ali koji žive da ugođe Duhu, požet će u njemu vječni život.

⁹ Nemojte da vam dojadi činiti dobro jer ćemo, ne posustanemo li, požeti blagoslov kad za to dođe vrijeme.

¹⁰ Zato bismo, kad god nam se pokaže prilika, trebali činiti dobro svima, posebice svojoj braći i sestrama u Kristu.

Zaključak

¹¹ Pogledajte ova velika slova. To vam sada pišem vlastitom rukom.

¹² Ti koji vas pokušavaju primorati da se obrežete čine to samo zbog jednog razloga—ne žele da ih

progone zbog učenja da ljude može spasiti samo Kristov križ.

¹³ Čak i oni koji se zalažu za obrezanje zapravo ne izvršavaju cijeli Zakon. Žele samo da se vi obrežete kako bi se mogli hvaliti time što ste njihovi učenici.

¹⁴ Što se mene tiče, Bože sačuvaj da bih se ponosio ičim osim križem našega Gospodina Isusa Krista. Na njemu je umrlo moje zanimanje za svijet i zanimanje svijeta za mene.

¹⁵ Nije više važno jesmo li obrezani ili nismo. Važno je jesmo li zaista postali novima, drukčijim ljudima.

¹⁶ Neka su Božje milosrđe i mir sa svima onima koji žive premao tome načelu. Oni su Božji Izrael.

¹⁷ Neka mi odsad nitko više time ne dodijava jer na tijelu nosim ožiljke koji pokazuju da pripadam Isusu.

¹⁸ Draga braćo, neka milost našega Gospodina Isusa Krista bude s vašim duhom! Amen.

Biblica® Open Knjiga O Kristu
Croatian: Biblica® Open Knjiga O Kristu (New
Testament)

copyright © 1982, 1992, 2000 Biblica, Inc.

Language: Hrvatski

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Knjiga O Kristu™

Biblica® Open Croatian New Testament™

Copyright © 1982, 1992, 2000 by Biblica, Inc.

Creative Commons License

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Open Knjiga O Kristu™

Biblica® Open Croatian New Testament™

Copyright © 1982, 1992, 2000 by Biblica, Inc.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trade-mark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this

translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 3 May 2025

425f468f-678a-5f93-aa41-2f775f4b1405